Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
Telefoon (070) 333 44 44
Fax (070) 333 40 33
www.szw.nl

Contactpersoon		Ons kenmerk	SIOD/2007/16579
Doorkiesnummer		Datum	12 juni 2007
Faxnummer			

Onderwerp Aanbieding rapportage Fraude in Beeld

Hierbij bieden wij u de rapportage Fraude in Beeld aan.

Deze rapportage bevat de uitkomsten van een onderzoek met als centrale vraag: *waar gaat fraude, waarvoor de vier bijzondere opsporingsdiensten handhavingsbevoegd zijn, zich de komende jaren voordoen en welke aangrijpingspunten zijn er voor de handhaving om deze toekomstige fraude het hoofd te bieden?*

Aanleiding voor dit onderzoek is het streven van de bijzondere opsporingsdiensten en het Functioneel Parket om te komen tot meer kwalitatieve handhaving en een zo effectief mogelijke inzet van mensen en middelen bij de opsporing van fraude. Om die reden heeft het Platform bijzondere opsporingsdiensten[1] in het voorjaar van 2005 opdracht gegeven voor dit onderzoek. Het onderzoek is gedurende anderhalf jaar uitgevoerd door onderzoekers van de vier bijzondere opsporingsdiensten, het Functioneel Parket en de Douane. In de voorliggende rapportage worden de resultaten gepresenteerd. De rapportage Fraude in Beeld biedt interessante inzichten om fraude in de toekomst gerichter aan te pakken.

Met Fraude in Beeld wordt, op een innovatieve manier, een stap voorwaarts gezet in het fraudeonderzoek. Met dit onderzoek wordt geprobeerd fraude en fraudepatronen via nieuwe wegen te benaderen en te bestrijden. De uitkomsten dienen tegen die achtergrond met de nodige voorzichtigheid te worden gelezen en zullen als zodanig niet direct leiden tot grote (beleids)implicaties voor de handhavingspraktijk. Over de (hoog) fraudegevoeligheid van branches zijn dan ook niet zonder meer harde conclusies te trekken.[2] In hoeverre hier

---

[1] Een samenwerkingsverband van de bijzondere opsporingsdiensten: AID-DO, FIOD-ECD, SIOD en VROM-IOD.

2 Het betreft hier dus een vernieuwende methodiek, op een relatief onontgonnen terrein, en in die zin moeten de uitkomsten ook met enige terughoudendheid worden gelezen. Dit geldt met name voor de fraude-index. Uit deze index valt niet af te leiden in hoeverre het om "echte fraude" gaat of om administratieve overtredingen. Alhoewel

daadwerkelijk sprake van is, zal de praktijk moeten uitwijzen. Deze voorzichtigheid ten aanzien van de uitkomsten van Fraude in Beeld willen wij nadrukkelijk onder uw aandacht brengen.

Met Fraude in Beeld is een eerste aanzet gegeven voor een methodiek waarvan onderdelen in de toekomst vaker kunnen worden toegepast. Te denken valt hierbij aan diverse indicatoren die in risicoanalyses kunnen worden gebruikt en het verklarende (ISMA-)model van mechanismen die ten grondslag liggen aan regelovertreding. Wij zullen ons beraden ten aanzien van de verdere toepassing en een mogelijk vervolg van Fraude in Beeld.

Ieder betrokken ministerie legt eigen accenten als het gaat om het (via risicoanalyse, themaselectie en nalevings- en interventiestrategieën) effectief handhaven van zijn regelgeving. Elk departement zal dus op eigen wijze gebruik maken van de resultaten van Fraude in Beeld. Zo zal de VROM-Inspectie bekijken of de resultaten uit Fraude in Beeld kunnen worden benut om de nalevingsstrategie te toetsen op haar uitkomsten. Ook zal worden bekeken of de daarop gebaseerde interventiestrategie met de branchegerichte benadering van Fraude in beeld verder kan worden aangescherpt. De Belastingdienst heeft al veel aanbevelingen uit Fraude in Beeld in zijn reguliere werkprocessen opgenomen. De resultaten bevestigen de bestaande kennis, maar bevatten nauwelijks nieuwe inzichten om op het fiscale terrein te spreken van een doorbraak. De SIOD heeft voor de themaselectie van 2007 al gebruik gemaakt van de inzichten uit het rapport. Verder zal bijzondere aandacht worden gegeven aan de ontwikkelingen van de gesignaleerde fraude in branches die in het rapport worden genoemd. Wat betreft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit kan Fraude in Beeld binnen het kader van Programmatisch Handhaven als een waardevolle aanvulling dienen op bijvoorbeeld de veelgebruikte Tafel van 11.

Tot slot, de betrokken diensten hebben met Fraude in Beeld de mogelijkheid gekregen om over de ‘grenzen’ van elkaars fraudedomein heen te kijken. Hiermee is het wederzijds inzicht in elkaars werkterrein toegenomen. Fraude in Beeld bevestigt voorts de noodzaak tot verdere samenwerking (o.a. op het gebied van informatie-uitwisseling en het gezamenlijk verrichten van fraude-onderzoeken) en de inzet van een mix van handhavingsinstrumenten (straf- en bestuursrecht in combinatie met alternatieve instrumenten) in de fraudebestrijding.

---

van de fraude-index wel die suggestie zou kunnen uitgaan, zijn ten aanzien van de fraudegevoeligheid van branches geen harde conclusies te trekken. Het feit dat bepaalde branches hoog scoren op de fraude-index wordt mede beïnvloed door de mate van controles in een branche. Dit is bijvoorbeeld bij de branche algemene banken aan de orde. De fraude-index geeft hier niet aan of het om "echte fraude" of administratieve overtredingen gaat. Uit het onderzochte feitenmateriaal blijkt dat die controles slechts in een miniem aantal gevallen betrekking hadden op iets dat op "echte fraude" zou kunnen duiden.

Ons kenmerk SIOD/2007/16579

Het delen van kennis door de bijzondere opsporingsdiensten en hun ketenpartners maakt een integrale aanpak van fraude mogelijk en versterkt de samenwerking tussen toezicht en opsporing. Dit is een ontwikkeling die past binnen het huidige kabinetsbeleid, die wij dan ook van harte ondersteunen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

(A. Aboutaleb)

De Staatssecretaris van Financiën,

(J.C. de Jager)

De Minister van Justitie,

(E.M.H. Hirsch Ballin)

De Minister van Landbouw, Natuur
en Voedselkwaliteit,

(G. Verburg)

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

(J.C. Cramer)

Bijlage: rapportage Fraude in Beeld